

Zilahy Lajos — Szalontán

Nagyszalonta századfordulói művelődéstörténetével foglalkozva böngésztem át a *Szalontai Lapokat*. Az ez idő tájt gomba módra szaporodó, de egyhamar megszűnő kisvárosi kiadványok sorában ez az újság meglepően életerősnek bizonyult: 1889 és 1937 között, negyvennyolc éven át jelent meg. A gyökeres társadalmi és történelmi fordulatokat, gazdasági válságokat a tulajdonos nyomdászcsalád (Reich, majd magyarosítottan Székely) ügyessége, hozzáértése folytán vészelte át az újság.

E vidéki sajtótermék — mai elvárásainkhoz mért alacsony színvonala ellenére — a helytörténetieken kívül jócskán tartalmaz művelődés- és irodalomtörténeti adatokat is. Ez utóbbiak sorából Rozvány Györgynek 1890 folyamán közzétett, Arany Jánoshoz kapcsolódó emlékezéssorozata emelkedik ki.

E mostani tallózás újabb érdekes, értékes irodalomtörténeti adalékokat hozott felszínre. Kiderült, hogy Zilahy Lajos, a népszerű író művészi pályája e kisvárosi hetilap hasábjairól indulva ívelt a visszhangos sikerek felé.

Ő is ebben az irodalmi híru városban született, 1891. március 27-én, nem messze Arany János és Sinka István bölcsőhelyétől. Térképre rajzolva e jeles házakat, egyenlő szárú háromszöget kapunk, amelynek csücspontjai a valós térben alig két-három percnyi sétával elérhetők. Érdekes lenne eljátszani a gondolatot, hogy bár egymás szomszédságából indultak, mégis a társadalmi törekvéseknek és az irodalmi irányzatoknak mennyire más-más útját választották.

A nagy családú közjegyző fiát a helybeli református elemibe íratta, s ugyanitt végeztette vele a gimnázium alsó osztályait. Mivel a nagy múltú schola csak két év múlva kapta meg a főgimnáziumi rangot, tanulmányait Erzsébetvárosban és Máramaroszigeten végezte 1905 és 1909 között, feltételezhetően rokoni vagy baráti környezetben. Apjának 1905. december 15-én bekövetkezett hirtelen halála sem szakította meg iskolázását, mert édesanyja — súlyos anyagi gondjai ellenére — befejeztette vele a gimnáziumot.

Önéletrajzi írásában (*Családi levelesláda*, 1929) maga Zilahy meséli el, hogy amikor első kötete megjelent, egyik szépen bekötött példányát anyja elé tette. A könnyekig meghatódott mama ezekkel a szavakkal nyugtázta az irodalmi szárnypróbálgatást: „Szép, szép ez, fiam, de azért csak akkor lesz belőled ember, ha leteszed a doktorátust...” Letette, Diplomás emberré vált, de boldogulását, világhíret irodalmi tevékenységének köszönhette.

A Parnasszusra költőként indult. Az 1916-ban Singer és Wolfnernél megjelent *Versüket* a háború közvetlen élménye ihlette. Az azonban csak a *Szalontai Lapok* olvasgatása nyomán vált nyilvánvalóvá, hogy már évtizeddel annak előtte, kisdíáként eljegyezte magát Euterpével. Még tizenhatodik életévét sem töltötte be, amikor első verseit földije, ismerősei nyomtatásban olvashatták.

A *Szalontai Lapok* század eleji szerkesztője — fővárosi példa nyomán — meghonosította a tárcarovatot, így biztosítva a szint, az olvasmányosságot, és így nyújtott érthető és elérhető irodalmat a néhány száz olvasónak. Itt közölték (mindig az első oldalon) a kis Zilahy próbálkozásait, öt versét és egy novelláját, arányosan megosztva az 1907-es téli és nyári vakáció hetei között. (A most újraközölték mellett itt találjuk a *Virágokat szedtél...* címűt, 1907. január 1-én és a *Köriülöttem...*-et, 1907. január 13-án.)

Témái a serdülőkorra jellemzőek: szerelem, halálvágy, fiúi emlékezés az elhunyt apára, elszakadás a megszokott környezetétől, új élmények felkutatása; a természeti képek keltette kellemes hangulat, a látási érzetek, benyomások megörökítése. A felfokozott szentimentalizmus is **életkorára jellemző**; kedvét leli az érzelmeik leírásában, és ezeket természeti képekkel asszociálja. Tárcanovellájában ez már egyeduralomra jut, sőt maga a választott környezet, a kispolgári lakás berendezése is érzélgősséget sugall. Az életről és a halálról, a boldogságról és a szomorúságról szóló reflexiójában gimnáziumi tanulmányai, olvasmányai tükröződnek.

Érzékelhető-e már ezekben a kezdeti próbálkozásokban a tehetség? Jelzi-e valami a későbbi írói sikereket? Feltűnik a színek és árnyak bősége, a díszítőjelzők halmozása, burjánzása. A szentimentalizmus és az impresszionizmus eszközeit főként novellájában érvényesíti. Már ebben előrevetíti a *Halálos tavasz* érzélgős szerelmi témáját és *A fegyverek visszanéznek* szemképráztató környezetrajzát.

E közlésekkel egy évtizedre megszakad Zilahy jelenléte a szalontai sajtóban. (Érdemes lenne Erzsébetváros és Máramarosziget újságjait is átböngészni.) Bár itt ügyvédbojtároskodott, a tízes években mégsem bukkanunk nevére. Annál inkább ünnepezték kötetének megjelenése alkalmából, s ettől kezdve a szalontai főgimnázium Arany János Önképzőkörében időről időre elhangzott egy-egy Zilahy-vers.

A frontszolgálatból való hazatérte után a helyi értelmiségiek felkérték a készülő Arany-centenáriumra ünnepség egyik szereplőjének. A háborús nehézségek miatt ez ugyan elmaradt, de esztendő múltán a nagyváradi Szigligeti Társaság igyekezett törleszteni az utókornak Arany iránti adósságából. Dutka Ákos tartotta a díszbeszédet, s ezt követően felesége Dutka-, Nadányi- és Zilahy-verseket szavalt.

Írónk Budapestre költözte után első prózai és színpadi sikereiről a *Szalontai Lapok* nyomban beszámolt, amikor pedig 1921—1922 fordulóján látogatásra hazatért, két ekkori és itteni ihletésű versét jelentette meg az újság. Az itt következő versek első közlése nem mentes a nyomdai hibáktól. Ahol a szöveg értelmezése nem jelentett akadályt, ott kijavítottam, akárcsak a gyermek szerző néhány helyesírási hibáját.

Dánielisz Endre

ZILAHY LAJOS

APÁM

Mintha most is látnám, amint úgy reggeltájt
Rózsafái között nagy komolyan sétált;
Számítgatta, nézte, hogyha ezt beoltja,
Lesz-e majd belőle olyan teljes rózsza?
Nyílik-e majd újra bimbófakadáskor,
Újuló tavaszkor, virág nyílásakor?
— Kezében a nyíló, fakadó rózsával,
Borongó homlokán, öszülő hajával,
Olyan volt e múltó, megfakadó [!] élet,
Mint mikor a tavasz az ősszel beszélget
Lassú hervadásról.

Tél volt. Összegyűltünk mind a kis szobában.
— Haloványon feküdt nagy, tornyos ágyában.
Tudja Isten hol járt gondolatja, gondja,
Csak ránk nézett búsan s szomorún azt mondta,
Hogy húzzuk a függőnyt az ablaktól félre,
Hogy oda láthasson a havas útszélre,
S lássa utoljára, ha már mást nem lehet,
Azt a nagy akácfát, azt a kéklő eget.
S amint elmélázott a nagy szálló hópehelyhen [hópelyheken],
A mi kedves apánk egyszer csak hirtelen

Elaludt örökre.

(Szalontai Lapok, XIX. évf. 2. sz. — 1907. január 6.)

VONAT

A letarolt, szomorú pusztákra
Beront nagy, szilaj, fekete rém.
A kalmárok szomjas, iszonyú álma
Zúg, dübörög nagy vaskerekén.

S amerre átszáll a róna felett,
Megdöbben a nagy, szüzi, ősz avar,
A puszta, a róna, az árva berek
Keserű jajjal sírni akar.

Egy kútgém csóválja karcsú fejét,
Fent tikkadt vándormadarak szállnak,
S a lehajtott fejű vadvirágok
Nagy, szomorú temetésre várnak.

(Szalontai Lapok, XIX. évf. 26. sz. — 1907. június 30.)

HAJÓN

Nagy, riadt csönd. A messzeségbe'
Vörösbe fut át az ég kékje,
S aranyzöld hegy mögé zuhan a nap.
A vörös homályban, a part alatt
Mintha az álmos, lusta víz színének
Remegő asszonykezek
Hímes, sávolyos palástot szőnének.

Aztán lassan — mint a mesébe'
Beléúszunk a barna éjbe.

Valami vágy fog el hirtelen —
— Itt a nagy, selymes, szűz vizekre,
Míg napom véresen le nem zuhan,
Amit tart még kétes, ködös utam
Nagy, bánatos sejtéstől megigézve,
Ilyen nagy, riadt csendben
Beleúszni halkan az örök éjbe.

(Szalontai Lapok, XIX. évf. 29. sz. — 1907. július 21.)

SZONÁTA

Az utcasarkon ócska ház áll. Kopott, barak [barokk?] stílusú, öblös épület: az ablak karcsú pilléire talán már kétszáz év is odaborult ráncos, redős homlokával. A kapualja szűk és homályos, mintha alatta mindig könnyű, selymes léptű árnyak suhognának, minden zajra ijedve lapulnak meg a vedlett falon. Keskeny lépcső vezet fel az egyik sarokszobába. A szoba fehér és zsúfolt; látszik, hogy leányszoba. A háziáldás a falról szomorúan és szelíden néz szét. A magas, karcsú ablakról puha, fehér brokátfüggöny hull alá, és alól lágy redőkben pihen meg. A szobában vastag szőnyeg terül végig a padlón; a két sarokban egy-egy japán váza áll, keskenyszemű, napernyős gésákkal. A másik sarokban egy piáninó zongora van pergamenszerű, fakult kottákkal elhalmozva. A szobában lágy, édes, halvány chypre illat terjeng, finom halkan, mint valami messziről jött, selymes üveghang.

Az egyik fotelben egy férfi ül; fáradt, tüzes tekintete tétován jár körül, arca szomorú és szép. Első tekintetre szilajnak látszik, mint valami kávébarna beduin arc; a vonások merész kontúroknak forrnak össze, a homlok magas, hideg és nyugodt... aztán közelebről valami méla, szelíd szomorúság ömlik el az arcán. Haja a legsötétebb gesztenyeszín, alakja szikár és fiatal; tán huszonöt éves sincs még.

A zongora előtt egy leány ül, kivágott nyakú, rózsaszín ruhában. Karcsú, fehér ujjai a sárga billentyűkön pihennek és tétován futnak végig a billentyűsoron. A lánynak ritka érdekes arca van. Az arcéle merészen szabályos, de nem szegletes. Olyan, mint egy fehér antik szobor, amire rágyújtották egy tizenhétéves lány sóvárgó, nyugtalan tüzét. Az alakja törekeny; az arca még kissé ványadt. Meglátszik, hogy nemrég került ki a dohos, színtelen, rácsos ablakú zárdából. A szemében ott lobog mély, szinte diabolikus erővel a zeneimádát, amit fáradt, beteg lelkű apácák voltak [oltottak?] még régen zsenge, szűz agyába...

Egy pillanatra csend lett... Egy sárga, magas ház mellett odakünn most szállott le gyorsan, szinte zuhanva a nap. S az alkonyat öles árnyaival már megbútt a pillérek mögött...

A lány egy szonátába kezdett. Mikor a keze vad, szilaj iramban rohant végig az ócska billentyűkön, a szeme lobogott, a lelke ugyanilyen taktusokban ringott a mámoros, tüzes, szomorú ritmusokon. A zárdaleány imádata volt ez a nagy Chopin, a nagy Beethoven csodás, mély lelke iránt. Olyan szomorú és lázas imádat, ami csak a zárda csukott ajtaja mellett a nagy, nehéz levegőjű zeneteremben születhetett meg, mikor a sápadt, égő szemű soror fojtott, álmodó csendből lüktető, szilaj akkordokat varázsol elő a nagy zúgó hangszeren... A fiatal lány lelke pedig olyan szűz és fehér, mint valami habos, puha kőd a kék víz felett... Alatta fojtott zsarátnok pihen, amit ha villamos szikra jár át, hirtelen nagy fénybe lobban és megemésztí a fehér, szűz ködöt, a zsenge, fogékony leánylelket és ha titkos, mély imádatok lobbantják fel, halvány, színes lángok, remegő, mély röptű álmok fogannak meg benne.

Ahogy a szonáta ütemei megindultak, eljött a nagy Chopin, forró nézésű, rajongó szemével és odaült a lány lelkére... A leány játszott — szép fejét kissé meghajtván — a lelke pedig méla, holdfényes tájakon, sötét szirmú virágos mezőkön szállott át, amelyek felett a nagy Chopin dalai megszülettek valami lázas ihletű, nyugtalan álomban.

A férfi a széken ült, félkönyökére dőlve hallgatta a dalt... Sötét, izzó tekintete a leányra tapadt. Érezte, amint lassan szűrődik át lelkébe ez az új, hatalmas érzés.

A leány másik szonátába kezdett. A szelíd, ábrándos Chopin dalok helyén most egy nagy, szilaj, szomorú szonáta zúgott át a húrokon. Az öreg hangszer remegő fáján tán a nagy Beethoven lelke zsongott végig.

A szoba levegője mintha méregporral lett volna telehintve, álmodó, finom méregporral, ami lelket oldó gondolatoknak és furcsa, groteszk álmoknak az ihlete.

A nagy szonáta diadalmasan zúgott végig a lázasan vibráló, karcsú, fehér ujjak alatt, mint valami bús, tomboló orgia.

A férfi egyszerre fél térdére bukott, oda a vastag szőnyegre, a remegő fájú, vén hangszer mellé, s forró, nehéz feje odasimult a lány oldalához.

Az alkonyattól vörösré izzott nyugaton a kék ég, s a napesti fény sárga-vörös, orange foltokban hullott be a szobába. A leány arcán mintha vérrózsák lettek volna, s a férfi lázas szemével úgy látta, hogy a finom, fehéres arcbőr alatt a vér is vad ritmusokban lüktet.

A szonáta egyszerre kusza, lelket bántó ütemekben zúgott. A leány keze fáradtan, fanatikusan vibrált a billentyű felett, mintha a zeneköltő minden vajúdása ide csúcsosodott volna ki a tomboló, lázas ütemekbe, s a leány már az elálmosodó és kihűlő szonáta végén rajongva és megígézve oda akart borulni a varázsos, százhúru, vén hangszerre... de valami történt.

Egy nagyon közönséges dolog. A szerelmes, felingerelt férfi megcsókolta a leány gyönyörű nyakát... Forró, nedves ajka odatapadt a tejfehér bőrre.

A szonáta hirtelen, kuszán megakadt, a leány megrémült tekintete egy sötét, vad, epekedő tekintettel találkozott.

Másnap, kora reggel a zongorához ült. Játszani akart, de érezte, hogy a játéka hideg. Valami kihűlt a szívében és más gyűlt meg ott. Érezte, hogy az éjszaka csodás, édes érzés vibrált végig a szíven... Valami szonáta..., amelyet még Chopin, még Beethoven sem tudott írni...

A RÉGI HÁZ KÜSZÖBÉN

„A holt város legendájá“-ból

Kezembe ejtve homlokom
Ülök a korhadt küszöbön.
Te régi ház, elmúlt időmet
Köszönöm neked, köszönöm.

Köszönöm néked régi udvar
A fák alatt a lenge hintát,
A kis padot, a szép lugast,
Amit befontak ágak, indák.

Köszönöm néked régi udvar
A búvócskát, a kergetősdit,
A kisleányt, amint vigyázva
Egy nagy fa mellől leskelődik.

Köszönöm néked régi ház
— Ez minden, ami megmaradt —
A nyilakat, a jó parittyát,
Az első felőtt madarat.

(Szalontai Lapok, XXXIV. évf. 6. sz. — 1922. január 7.)

Ó köszönöm szelíd anyámat,
Amint gyümölcsöt osztogat, —
A bátyámat, a két nénémet
És köszönöm a húgomat.

Köszönöm néked régi ház
— Köszönni valóm annyi van —
Ó, köszönöm halott apámat,
Ki így szólt hozzám: kisleányom.

Mindent elvesztve, férfiszívvel
Köszönöm néked, köszönöm,
Hogy megengedted, hogy még egyszer
Leüljek itt a küszöbön.

Szalonta, 1921.

SZALONTA

A nádas érben zümmögtek a békák,
A csonka bátya barna omladékát
Arany fátyollal takarta a Hold.

Bocskay hajdan erre lovagolt,
S ölében tartva zengő tamburáját
Egy vén szobában itt Arany dalolt.

Lovassy Lászlót ez a sírkert várta
S veres kastélya verandáján állva
Itt nézett messze komoran Tisza.

Mi, kálvinhitű komoly kis diákok
Itt énekeltük fel a csillagokba:
„Te benned bízunk eleitől fogva.“

E város volt a vágy, az ifjúság,
És holt apáink dárda virtusát
Szép szüreteken mi is újra kezdtük.

E város volt az első szerelem,
Az első bánat őszi reggelen
Az első csók, az első elbukás.

Emlékezem a lombok halk zajára,
És estétájt a harangok szavára,
Gyomverte sírban itt alszik apám.

Minden kapuját, kövét ismerem,
E város, melynek gyermeke vagyok,
Ó, minden messzeségen átragyog.

Fáradt szívemben újra fény rezeg.
Ezer emlékek hívtak, kiált a város,
A marsok útja arra holdvilágos.

S azért, mi üzött életemben szép volt,
Boruljon rám e méla, hajdú égbolt,
Ha homlokomat szent porába ejtem.

(Szalontai Lapok, XXXIV. évf. 88. sz. — 1922. április 16.)

Adalékok a csernátoni szövés múltjához

A *Korunk* 1980. 12. számában jelent meg Gazda Lászlónak *A sepsiszentgyörgyi textilgyár száz éve* című írása. A nagyon alaposan, lelkiismeretesen és jól dokumentált munka dicséretére válik szerzőjének. Én csupán kiegészíteni szeretném a gyár tevékenységéhez, történetéhez hozzátartozó, bedolgozó háziiparosokra, szövőmunkásokra vonatkozó adalékokkal.

Tudjuk, hogy a szövőgyár 1905-től a háromszéki falvakban kiosztott ötszáz szövőszéken dolgoztak a falusi háziiparosok. A gyárnak bedolgozók száma a falvak nagyságától függően öttől húsz személyig mozgott.

A csernátoni múzeum érdekes levelezési anyaga az alsócsernátoni Virág János szövőmester hagyatékából került elő. Virág János szövőmester, amint az a munkakönyvéből kitűnik, takácsként került 1893. szeptember 1-én Sepsiszentgyörgyre az Első Székely Szövőgyár Részvénytársasághoz. A falvakba kiosztott szövőszékek hamarosan gazdára találtak. Felsőcsernáton így az egyik legjelentősebb és legtöbb bedolgozóval működő helység lett. Hasonlóképpen több felsőháromszéki község — Futásfalva, Ikafalva, Torja, Martonfalva — szövői számára nyújt foglalkozási lehetőséget a gyár. Virág János 1905-től Felsőcsernátonban a gyár küldöttjeként szervezi a bedolgozókat, 1906-tól több mint húsz személy szó vagy csőről fonalat a gyár részére. Az üzem vezetősége 1907. július 31-én érdekes tartalmú levelet küldött Felsőcsernátonba:

Tekintetes Virág János úrnak Felsőcsernáton

Folyó hó 29-ről kelt levele folytán küldöm csatoltan a béremelésre vonatkozó és hozzám beérkezett levelet eredetiben, mely nem is kérés, hanem sok gyanúsítást tartalmaz, felhívom, hogy ez ügyben senkivel ne beszéljen és lehetőleg titoktartásban tartja, ha akarja, lemásolhatja, de nekem eredetét rövid időn belül küldje ajánlott levélben vissza. Az avizált XV-ös számú pénzeszacskókra minden bizonnyal számítok és ha 78 c széles 702 számú finom nyersvászomból valami kézen van, küldje be ezen alkalommal.

Üdvözlettel . . . (aláírás)
Székely Szövőgyár és Háziipar
Vállalat
Sepsiszentgyörgy
pr. KLINGER HENRIK

A levélből kiderül, hogy a bedolgozók körében az alacsony bérek elégedetlenséget váltottak ki. Követeléseikkel a szövőgyár vezetőségéhez fordultak. Nem tudjuk, hogy emelték-e a béreket. A levél szerint nem az 1911. április 12—21. közötti béharccal kezdődött a gyengén fizetett munkások béremelési követelése, hanem jóval hamarabb, a falusi bedolgozók esetében, 1907-ben. A levélben figyelmeztetés történik titoktartásra, hogy a követelések ne terjedhessenek át más falvakra is.

Az 1910. december 27-én keltezett levélből pontosan értesülünk két szövőmunkás havi fizetéséről. Bajka Béla: 70 korona, amiből levonandó 2,25 korona betegségdíj. Rákosi György: 63,33 korona — 1,04 korona betegségdíj. Természetesen a javadalmazást a teljesítmény, valamint a munkalehetőség (a megrendelt mennyiség) szabta meg.

Az 1911. április 8-án Virág János szövőmester címére küldött levelezőlapon a következő állt:

Válaszolva folyó hó 6-án kelt sorait tudomásul vettem, hogy hétfőn fuvarost küld be, akivel lehetőség szerint kopsót fogok küldeni. Egyúttal értesítem, hogy e 20-án szállíthat. A kért 800 koronát már elküldtem, úgyszintén a kért két font 36/2-es és öt font 32/2-es postával címére szállítottam.

Tisztelettel:
Illyés (igazgatóhelyettes)

Az 1911. június 10-i levél:

T.C. Virág János Úrnak Felsőcsernáton

Az Önnek múltkori íttlétekor előírt 175 centiméter széles 353 sz. lenvászomból sürgős szükségem van három végre. Szíveskedjék tehát minden éron a láncot,

esetleg valamely segédjével, vagy jobb szövönővel leszövetni és postafordultával értesítsen, hogy mikor számíthatok az első végre, amelyet elkészítés után rögtön postán küldjön is.

Tisztelettel: Illyés
Székely Szövőgyár és Háziipar
Vállalat
Sepsiszentgyörgy
pr. KLINGER HENRIK

E levélből kitűnik, hogy a bedolgozó egységekre (hozzaértó szövömester vezetésével) rábízhattak bármilyen kényes megrendelést. A gyár ebben az időszakban folyamatos munkát biztosít bedolgozóinak.

Levél 1911. november 17-én:

Buzgó György Úrnak Torjára

Folyó hó 14-i levelezőlapjára, hivatkozom Illyés igazgató urunk által Önnek per október elsejétől számítandó hat hétre történt személyes felmondására, melynek következtében az illetmények folyó év december 15-ig illetik meg Önt.

Utásítom ennek következtében, hogy az összes Önnél lévő fonalat és szerzőszámokat rendbe hozza, amelyeket Virág úr jövő hét valamely napján személyesen öntől át fogja venni és ezentúl kezelni fog.

Együttal szíveskedjék mindent, a cég tulajdonát képező dolgokat, árukat, szerzőszámokat, könyveket annak idején Virág úrnak átadni. A lakásra vonatkozóan értesítem, miszerint azt legkésőbb 1912. március hó elsején át kell adja nekem. Addig is egy szobát és konyhát bocsájtok rendelkezésére, amíg a többi helyiségek Virág úr által lelakoltatnak a műszerek és anyagok felraktározására.

T.f.

E levél szerint a torjai bedolgozók munkája ebben az időszakban szünetelt. A vidéki bedolgozók egyébként kisebb-nagyobb szünetekkel 1916-ig dolgoztak; ekkor szűnik meg falvakon a háziipari szövés. A háború nehéz éveit után a felszerelések egy része a falvakban maradt. Az osztovátákat a gyár nem kéri vissza, nem szedi össze; mint meghaladott munkaeszközök, a bedolgozó családok tulajdonában maradnak.

Ezek az osztováták a mai nap is szőnek két-három háznál. A csernátóni háziszóttos mindig keresett volt. Nagy részét a kézdívásárhelyi vásárokon adták el, vagy megrendeléseket fogadtak el falubelijeik részére. Így nagyon sok abrosz, kendő, szalvéta, ágytakaró, lepedő, rokolya- és zsákanyag került ki e szövők keze alól. A század eleji fejlett takácsszóttosok a mai szóttosanyagra mind színben, mind mintában, komponálásban kihatnak. Igen kedvelt szín a piros, kék, drapp. Len-, kender-, gyapjú- és gyapotfonalból szóttek; a század elején már ritkábban festettek házilag fonalat, ezt festődékben végezték. Ma kimondottan gyapotfonalból, gyárilag festett anyagot vásárolnak, újabban ritkán műszálakat is használnak a szövéshez. A század elején fellendült szövés folytonossága nem szakadt meg napjainkban sem, csupán mennyiségileg sokkal kevesebb.

Haszmann Pál

Nagy Enikő: Díztál